

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. René Štěpánika na neverejnom zasadnutí dňa 14. januára 2014 v Bratislave v trestnej veci obvineného **S. Z.** pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 36 T 76/2013, o návrhu obvineného **S. Z.** na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obvineného **S. Z.**, vedená na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 36 T 76/2013, sa tomuto súdu **neodníma**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný prokurátor v Žiline podal dňa 25. apríla 2013 na Okresný súd Žilina obžalobu na obvineného **S. Z.**, nar. 5.11.1976, (vtedy) trvale bytom Mesto Žilina, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako otec maloletej **N. Z.**, nar. **X..X..X.**, voči ktorej má zákonnú vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu mu zo Zákona o rodine a z rozsudku Okresného súdu Žilina, č.k. 13C/134/2008-52, zo dňa 12.05.2009, právoplatného dňa 28.07.2009, ktorým mu bolo určené výživné vo výške 24,50 € mesačne na dcéru **N.** k rukám matky dieťaťa **L. Z.**, bytom **L., Ul. S. X./X., Česká republika**, ktoré je povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci, túto svoju povinnosť si vedome vôbec neplní od 01.01.2010 doposiaľ, na výživné bol povinný v tomto období prispievať v zmysle

§ 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení sumou najmenej 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa v spojení s jeho zmenou vždy k 01.07. kalendárneho roka, t.j. od 01.01.2010 do 30.06.2010 v sume 25,36 €, od 01.07.2010 do 30.06.2011 v sume 25,38 €, od 01.07.2011 do 30.06.2012 v sume 26,- € a od 01.07.2012 do 25.04.2013 v sume 26,65 € pričom v období neplatenia výživného nebol evidovaný ako nezamestnaný a na živobytie si privyrábal príležitostnou brigádnickou činnosťou. Obvinený svojím konaním ku dňu podania obžaloby dňa 25.04.2013 zaviniť dlh na výživnom k rukám matky dieťaťa L. Z. vo výške 1.035,22 €.

Okresný súd Žilina v konaní 36 T 76/2013 dňa 26. apríla 2013 vydaným trestným rozkazom uznal obvineného S. Z. vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v podanej obžalobe a uložil mu podľa § 207 ods. 3, § 38 ods. 3, § 36 písm. l/ Tr. zák. trest odňatia slobody dvanásť mesiacov, ktorého výkon mu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil obvinenému skúšobnú dobu jeden rok.

Proti uvedenému trestnému rozkazu podal obvinený S. Z. v zákonnej lehote odpor.

Vo veci vytýčené hlavné pojednávanie na 15. novembra 2013 bolo zrušené a bol určený nový termín hlavného pojednávania na 6. december 2013.

Obžalovaný S. Z. podaním zaslaným z adresy vtedy už trvalého pobytu S. ulica číslo X., B., ktoré bolo doručené Okresnému súdu Žilina 3. decembra 2013, žiadal o prerušenie trestného konania z dôvodu uhradenia časti dlhu na výživnom a preloženie trestného konania na miestne príslušný súd v jeho trvalom bydlisku, teda Okresný súd Bratislava II, dôvodiac tým, že konanie v Žiline je pre neho finančne náročné. Poukázal na to, že sa dlhodobo zdržiava v Bratislave z dôvodu väčšej možnosti zárobku z príležitostných prác, v roku 2014 má prisľúbené zamestnanie a teda trvalý príjem, z ktorého bude môcť plniť vyživovaciu povinnosť. K podaniu pripojil fotokópiu občianskeho preukazu, z ktorého je zrejme aktuálna adresa trvalého pobytu na S. ulici číslo X. v B. (vydanie občianskeho preukazu je datované 20. novembrom 2013).

Samosudkyňa Okresného súdu Žilina na hlavnom pojednávaní dňa 6. decembra 2013 zápisnične posúdila predmetné podanie obžalovaného S. Z. ako žiadosť o odňatie a prikázanie

veci z dôvodu vhodnosti a predložila spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) na rozhodnutie podľa § 23 ods. 1 Tr. por. na odňatie veci Okresnému súdu Žilina a prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava II, dávajúc do pozornosti aj skutočnosť, že oprávnená osoba, v prospech ktorej má obžalovaný vyživovaciu povinnosť, sa v súčasnej dobe nezdržiava v obvode Okresného súdu Žilina, ale v L. v Českej republike.

Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina, ktorému vec má byť podľa návrhu odňatá a Okresnému súdu Bratislava II, ktorému má byť podľa návrhu prikázaná, rozhodujúc o predloženom návrhu podľa § 23 ods. 1 Tr. por., konštatuje, že na odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa musia byť splnené dôležité dôvody.

Napriek tomu, že Trestný poriadok v ustanovení § 17 ods. 1 z hľadiska miestnej príslušnosti primárne ustanovuje, že konanie vykonáva súd, v obvode ktorého bol trestný čin spáchaný, pričom miestom spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. je tak miesto, kde mal páchatel pobyt v čase neplnenia vyživovacej povinnosti, ako aj miesto, kde mala pobyt oprávnená osoba, u ktorej bola zničená alebo ohrozená úroveň výživy, môže nastať situácia, že na prejednanie a rozhodnutie veci je vhodnejší iný súd, než je príslušný podľa ustanovení upravujúcich príslušnosť súdov.

Dôsledkom inštitútu odňatia a prikázania veci je zásadná zmena, a to odňatie konkrétnej veci (sudcovi) súdu, ktorý podľa zákona má o nej konať a rozhodovať, a jej prikázanie (sudcovi) iného súdu. Ide o výnimočný postup, ktorý musí byť odôvodnený výnimočnými okolnosťami. I keď tieto výnimočné okolnosti či dôvody nie sú zákonom striktne ustanovené, vzhľadom na výnimočnosť takéhoto postupu sa musí jednať o dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, či náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti. Z tohto pohľadu ide o uplatnenie záujmov štátu stojacich na objektívnych dôvodoch zmenou súdu zaručenia vhodnejších podmienok na konanie a rozhodnutie v konkrétnej veci.

Kritériom podmieňujúcim postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. je za splnenia určitých okolností aj zásada hospodárnosti konania, na ktorú v súvislosti s podaným podnetom obžalovaného poukazuje i sudkyňa Okresného súdu Žilina, pobytom osoby, do ktorej rúk má byť obžalovaným uhradené výživné, v L. v Českej republike. Zásadu hospodárnosti nemožno vyčleniť z kontextu ostatných dôvodov, ktorými viaže zákonodarca (miestnu) príslušnosť konkrétneho súdu pre prejednanie konkrétnej veci na základe zákonom vopred stanovených kritérií. Ak má byť zásada hospodárnosti prioritným motívom pre zmenu príslušnosti súdu, musí sa jednať o tak dôležitý faktor, ktorý výrazne prispeje k urýchleniu konania, resp. zabráneniu vytvorenia objektívnych priet'ahov v konaní zavinených s'ťažiením alebo znemožnením vykonania dôkazov, potrebných pre rozhodnutie v konkrétnej veci.

V posudzovanej veci obžalovaného S. Z. je poukazované na dôvod hospodárnosti ako výlučný na zmenu miestnej príslušnosti potrebou účasti svedkyne z L. na hlavnom pojednávaní súdu (predvolanie svedkyne L. Z. na hlavné pojednávanie) a nákladmi obžalovaného S. Z. v súvislosti s jeho osobnou účasťou na hlavnom pojednávaní, ktorá je daná nuansami prejednávania práve trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák., danými najmä procesnými postupmi, ktoré za splnenia zákonných podmienok môžu viesť k zániku trestnosti činu, čo spravidla vyžaduje konanie za osobnej prítomnosti obžalovaného ako aj osoby, voči ktorej má obžalovaný z tohto trestného činu vyživovaciu povinnosť, v pozícii svedka.

Z prejednávanej veci obžalovaného S. Z. vyplýva, vo vzťahu k osobe, ku ktorej je rozhodná nákladovosť dostavenia sa na súdne pojednávanie je svedkyňa L. Z., v súčasnosti pobytom v meste L. v Českej republike. Jej dostavenie sa na hlavné pojednávanie z L. tak na Okresný súd Žilina, ako aj na Okresný súd Bratislava II, je z hľadiska nákladovosti a úhrady svedočného tejto svedkyňi štátom (§ 140 ods. 1 Tr. por.) v podstate zhodné, takže prenesenie príslušnosti z Okresného súdu Žilina na Okresný súd Bratislava II z titulu hospodárnosti pre štát vo vzťahu k svedočnému, ktorého úhrada voči tejto svedkyňi jeho uplatnením môže prichádzať do úvahy, nie je pádnym argumentom pre vyhovieť návrhu z pohľadu hospodárnosti štátu prejednávania konkrétnej trestnej veci navrhovanou zmenou príslušnosti súdu.

Ako už bolo naznačené, zásada hospodárnosti sa posudzuje pri zmene príslušnosti súdu postupom odňatia a prikázania veci, len z hľadiska výdavkov štátu. Podľa

§ 553 ods. 1 Tr. por. trovy nevyhnutné na vykonanie trestného konania znáša štát. Neznáša však trovy obvineného, preto ani hľadisko sociálnej situácie obvineného – v konkrétnom prípade obžalovaného S. Z. – ktorou obžalovaný odôvodňuje v konečnom dôsledku vhodnosť zmeny miestnej príslušnosti súdu do miesta jeho súčasného trvalého bydliska, nemôže byť dôvodom na odňatie a prikázanie veci, a to ani s prihliadnutím na konkrétny trestný čin zanedbania povinnej výživy, kde rozhodujúcim momentom za splnenia ostatných zákonných podmienok je záujem štátu uprednostňujúci aj dodatočnou úhradou výživného možný zánik trestnosti činu pred prípadným trestným postihom pri uznaní viny obžalovaného. Aj pri zohľadnení novej zlej sociálnej situácie obžalovaného, nákladová zložka dopravy na Okresný súd Žilina prostriedkami hromadnej dopravy (berúc do úvahy aj možnosť inej formy dopravy nevytvárajúcej za určitých okolností žiadne, resp. minimálne náklady), nemôže byť faktorom, prelamujúcim už uvedené posudzovanie hospodárnosti konania, ktoré prihliada len na výdavky štátu, a objektívne aj mimo tohto faktu, spolu s ostatnými dôvodmi, spočívajúcimi nielen na materiálnej báze, ktoré odôvodňujú úpravu (miestnej) príslušnosti prejednávania určitej trestnej veci založenej zákonnou úpravou, neodôvodňuje v prejednanom prípade odňatie trestnej veci obžalovaného S. Z. Okresnému súdu Žilina a prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava II. Uvedené skutočnosti a dôvody preto viedli najvyšší súd k rozhodnutiu uvedenému vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 14. januára 2014

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. René Štepánik

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová